

SAGA
EGMONT

KOLLAAN KORSUTARINOITA

VILJO RAUTA

Kollaan korsutarinoita

Viljo Rauta

Kollaan korsutarinoita

SAGA Egmont

Kollaan korsutarinoita

Cover image: Shutterstock
Copyright © 1941, 2021 SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728445587

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com
Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Hieman alkuselvitystä.

– Sanoit, että jouduitte siellä Kollaallakin aika paljon oleilemaan korsussa. Mitä te oikeastaan silloin teitte, kuinka kulutitte aikanne?

– Söimme, nukuimme, ja joskus kuuntelimme radiotakin aivan viimeaikoina, kun olimme sellaisen kapineen saaneet kuntoon.

– Ettekö muuta?

– Tietysti me myöskin tarinoimme. Ja, voi hyvä veli, niin hyvin ei juttu ole koskaan siviilissä luistanutkaan. Ei ollut koskaan puutetta aiheistakaan – aina sattui ja tapahtui jotakin, tai ainakin joku oli kuullut, että sille ja sille oli sellaistakin sattunut. Koetahan vain kuvitella korsua, jossa lähemmäs parikymmentä miestä lojuu lavitsoilla odotellen, että kahvi kaminalla kiehuisi, ja yksi sitten alkaa kertoa jotakin mukavaa, niin uskotpa, että toisilla on siihen *pian* jotakin lisättävää. Tunnit pyörähtävät niin, että et huomaakaan. Muistan, hyvin elävästipä

muistankin vielä moniaita juttuja, joista meillä siellä oli sekä hupia että huoltakin.

– Miksi et kertoisi, jos muistat?

– Tarina venyisi, sekaantuisi – pitäisi oikeastaan kirjoittaa, ja sitten vasta lukea valmista.

– Kirjoita! Kynä sinulla on, eikä paperi paljon maksa.

Tuontapainen keskustelu sattui kerran kesällä, ja se antoi alkusysäyksen tälle tarinakokoelmalle. Syyinä siihen, että mukavanpuoleisia juttuja on kertynyt enemmistö, lieenee, että hauskat muistot säilyvät paremmin kuin surulliset. Kenties johtuu se siitäkin, että korsujemme ulkopuolella oli kyllin murhetta, verta ja kuolemaa, niin että me sinne sisään, tarinatunneillemme, kuljetimme parhaamme mukaan jotakin kevyempää ja valoisampaa.

Tarinoissa olen pakostakin itse joutunut esiintymään kertojana, vaikka toden sanoakseni minä korsussa enimmäkseen kuuntelin valmista. Mutta sehän on sivuseikka, sanoi sotamies Matikkakin aina silloin, jos joku hänen juttunsa totuuden pohjaa peräsi.

Ja totuudesta puhuen, älkää, hyvät lukijat, aivan kaikkea, mitä kerron, siltään uskoko. Ei tämä ole historiallinen teos. Monet tarinoista ovat sitä paitsi kulkeneet niin usean suun ja korvan kautta, että alkuperäinen puhdas totuus on väkisinkin saanut, jos ei juuri tahroja, niin ainakin erinäisiä väripilkkuja. Väliin kuitenkin, kun tarinain lomassa innostuu jotakin selittämään, kerron vain sellaista, mikä todella on tapahtunut. Uskon, että terävä-älyinen lukijani helposti panee nuo kohdat merkille ja suhtautuu niihin sen mukaisesti.

Vaan, ettei alkua venyisi toivottoman pitkäksi, siirryn vähitellen asiaan, ja kerron aluksi vaikka sen...

Kuinka tutustuin sotamies Matikkaan.

Sattuma, joka niin mielellään käyttää juuri meitä ihmispoloisia leikkikaluinaan, heitti hänet tielleni, tai sanoisinko paremminkin seuraani, jossa hän sitten pysyikin. Mutta kerronpa tämän alusta pitäen.

Pataljoonamme majaili pienessä kauppalassa jonkinlaisessa odotuksen tilassa. Odoteltiin yleensä kaikkea – varusteita, aseita, miesten kunnostautumista rintamakelpoisiksi ja loppujen lopuksi sitten rintamalle lähtöä.

Satuin olemaan sellaisella vakanssilla, että minun oli pakko paljon liikkua kauppalan laajalla alueella. Käytin hevosta ja soitin aina tarvitessani itselleni ajokin esikuntakomppaniasta. Ja sieltä tuli mies, kuka kulloinkin kerkesi. Kun tätä oli jatkunut parin viikon ajan, ehdotti pataljoonamme komentaja, että lopultakin valitsisin itselleni vakituisen ajomiehen. Olisihan se kaikin tavoin mukavampaa.

Rupesin muistelevaan, minkä nimisiä olivat miehet olleet, jotka olivat minua kyydinneet, voidakseni nimetä jonkun. Mutta

olen aina ollut huono muistamaan nimiä, niin että en nytkään saanut yhtään mieleeni. Asia jäi siis kohtalon ratkaistavaksi – päätin ottaa sen, joka seuraavan kerran osuisi kyyditsijäkseni. Niinkuin sitten teinkin.

Esikunnasta tullessani seisoi kopukan vieressä mies vähäinen, väärasäärinen, joka naama hyväntahtoisessa vireessä koetti muodostaa jonkinlaista asennontapaista.

– Mikäs teidän nimenne on? kysyin varustautuneena painamaan mieleeni vaikka kuinka merkillisen nimi-hirviön.

– Sotamies Matikka, herra luknanti! Vastaus tuli poikkeuksellisen reippaasti, ja minä huokasin helpotuksesta. Matikka – kyllä sen muistaisin – liukas kala, mutta makea.

– No niin, sotamies Matikka, sanoin, tästä lähtien olette minun ajomieheni. Se tarkoittaa siis, että olette aina tavattavana, kun tarvitsen hevosta.

– Selvä on, mutta parempi kopukka meidän on sitten saatava, Matikka sanoi ja kiipesi viereeni laatikkorekeen.

Tajuttuamme, että odotusaikamme kauppalassa muodostuisi ainakin joitakin viikkoja kestäväksi, aloimme suunnitella jonkinlaista varuskuntaelämää. Ensin sähkötti yksi eukkonsa paikalle, sitten kutsui toinen morsiamensa ja vietti sotahäät, joihin varuskunta in corpore osallistui. Ja niin meni kulkutauti minuunkin. Tilasin paremman puoliskoni parin sadan kilometrin takaa ja sijoitin hänet asumaan paikkakunnan parhaaseen hotelliin.

Sotilaan aika ei ole hänen omaansa, ja niinpä sattui minullekin heti alkajaisiksi sellainen kommellus, että en päässyt läheskään määräaikana paremman puoliskon kanssa sovittuun tapaamispaikkaan päivälliselle. Yritin puhelimitse – turhaan. Päätin silloin turvautua Matikkaan.

Soitin komppaniaan ja selostin vastaleivotulle ajomiehelleni, että sen ja sen näköinen rouva on kateissa. Sopii etsiä ja tuoda tänne esikuntaan, josta sitten yhdessä lähdemme syömään.

– Selvä on, herra luktnantti! kuului kirkasääninen vastaus. Itse puolestani hymyilin hyvin epäuskoisesti, sillä asia ei tuntunut lainkaan selvältä.

Taisin unohtaa koko asian ja syvennyin taas töihini, kun noin tunnin kuluttua ovi aukeni, ja eteeni ilmestyi iloisesti irvistelevä sotamies Matikka.

Herra luktnantin rouva odottaa reessä portaitten edessä.

– Kappas peijuunia, ajattelin, mutta en vielä virkkanut mitään. Pukeuduin ja lähdin myöhäiselle päivälliselle.

Ja sitten me ajoimme. Matikka oli kolunnut kaikki tallit ja löytänyt viimein oivallisen juoksijan ajokikseen. Ravintolaan oli matkaa puolisentoista kilometriä ja matkan varrella jyrkkä mäki, jonka alla vielä jyrkempi mutka. Tavallisesti siitä ajettiin varoen, mutta Matikka päästeli suruttomasti, ja juuri mutkan kohdalla, kun kauniimpi puoliskoni peitti silmänsä ja huusi että ptruu – ptruu, Matikka roppasi ajokkia selkään. Ja niin mentiin kurva lennossa – ja mentiin onnellisesti.

– Matikka ajaa aivan mahdottomasti, hän sanoi saadessaan hieman ääntä itsestään.

– Eikös mitä, Matikka lohdutti. Kurvissa pitää aina lisätä kaasua, muuten käy hullusti. Kyllä me automiehet sen tiedämme. Eikös niin, herra luktnantti? Hän katsahti vetoavasti minuun.

– Niin, minä sanoin vaikken olekaan mikään automies.

Hiljalleen aterioidessamme kuulin sitten tarinan tuosta etsintämatkasta. Aviopuolisoni oli ollut parhaillaan apteekissa kun Matikka oli työntynyt sinne, katsellut omaani päästä

kantapäähän ja siten nähtävästi varmistauduttuaan asiasta lyönyt kantapäänsä yhteen ilmoittaen kaikuvalla tenorillaan:

– Sotamies Matikka komennettu rouva luktnantin käytettäväksi!

Asiallinen ilmoitus, mikäpä siinä, mutta hirvittävän hilpeyden aallon se oli apteekissa herättänyt.

– Kuinka te tiesitte tulla juuri apteekista minua etsimään, oli vaimoni kysynyt rekeen päästyään.

– Kävin hotellissa, ravintolassa, kangaskaupassa, kahdessa kampaamossa ja rohdoskaupassa. Ja sitten ei naisten paikkoja muita ollutkaan kuin apteekki. Ne kun nimittäin rohdoskaupassa sanoivat, että heillä ei ole puuteria.

– Sillä naapurilla on päässään muutakin kuin sahajauhoja! totesin tyytyväisenä. Ja sen sain lukemattomat kerrat myöhemminkin havaita.

Siihen asti olimme ajelleet tavallisilla laatikkoreillä, joissa oli pehmikkeenä heiniä pohjalla. Eräänä päivänä ilmestyi kuitenkin pataljoonan komentaja esikunnan eteen komeassa ajoreessä, jonka perän takaa vielä hirvennahka hienosti viipotteli. Olimme hieman niinkuin ihmeissämme.

– Ainahan sitä saa, kun osaa järjestää, kapteeni sanoi vain. Eikä selittänyt lähemmin.

Samana iltapäivänä minä neuvottelin sotamies Matikan kanssa oikein pullakahvin ääressä.

Kello 17.00, kun kapteenin kanssa yhdessä astuimme esikunnan portaita alas seisovat molempien ajokit aidan vieressä ja – ottakaa huomioon – molempien hevosten perään oli valjastettu ajoreet. Se reki, jonka vieressä sotamies Matikka seisoi, oli vain vieläkin hieman komeampi kuin toinen.

Korsu, jossa makoilee kaksikymmentä miestä lavereillaan, on oiva paikka alkaa tarinoimaan. Tarinat saattavat olla tosia tai sitten eivät... Voiko hevonen todella oppia maastoutumaan konekiväärin äänestä? Voiko auton rekisterinumeron perusteella huomata vakoojan? Kannattaako herkullisesta ruuasta haaveilevien sotilaiden lähteä tutkimaan lähistön perunakuoppia?

“Kollaan korsutarinoita” on eläväinen tarinakokoelma, joka kuvaa toisen maailmansodan aikoja.

Viljo Rauta on Viljo Kalervo Niukkasen (1902–1944) peitenimi. Hän julkaisi erityisesti seikkailuromaneja. Ammatiltaan Niukkanen oli toimittaja.